

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 5 (38) 2020-06-22

„AUŠROS“ APYGARDA, ŠIAULIAI

Gerbiamieji šiauliečiai,

gegužės mėnesį ir toliau Prezidentūra-Seimas-Vyriausybė nuosekliai teikė ir priiminėjo įstatymų pataisas, susijusias su pandemijos pasekmių mažinimu, rūpinosi, kaip padėti darbo netekusiems žmonėms, kaip pagelbėti kultūros sektoriui, kuris dėl nevykstančių renginių prarado ypač daug. Kita vertus, reikėjo galvoti, kaip gyvensime po karantino, juk gyvenimas nestovi vietoje.

***

Aš, kaip LR Seimo ir PLB komisijos narys, apsidžiaugiau, kad ypač intensyviai įsitraukėme į mūsų bendros komisijos su užsienio lietuviais darbą. Tiesa, dirbome nuotoliniu būdu, bet labai malonu buvo vėl matyti ekrane ir diskutuoti su **Rimvydu, Laura, Kęstučiu** iš JAV; p. **Henriku** iš Australijos; **Gediminu, Dalia, Jolanta, Ryčiu** iš Europos ir daugeliu kitų mūsų mielų bičiulių.

Nerimo buvo ir lieka daug galvojant, kaip pavyks pirmą kartą artėjančiuose LR Seimo rinkimuose organizuoti darbą atskirai rinkimų apygardai, skirtai išeivijos atstovui. Juk karantino sąlygos skirtingos įvairiose šalyse (lietuvių bendruomenės išsiregistravusios 47 pasaulio valstybėse). Priminėme komisijos 2020 m. gegužės 13 d. priimtą rezoliuciją „Dėl pasirengimo artėjantiems Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams“, aptarėme gautus įvairių Lietuvos institucijų atsakymus, paprašėme Vyriausiosios rinkimų komisijos pradėti rinkėjų, ketinančių balsuoti Pasaulio lietuvių vienmandatėje rinkimų apygardoje, ankstesnę registraciją.

„Naujai įkurta Pasaulio lietuvių vienmandatė rinkimų apygarda – tai parodytas didelis dėmesys mūsų diasporai“, – sakė komisijos pirmininkas ir diplomatas **Antanas Vinkus**, pabrėžęs, kad „po pasaulį išsibarsčiusių Lietuvos piliečių atstovas Seime geriau užtikrins jų interesus, paskatins būti dar labiau pilietiškiems, todėl svarbu pirmuosius rinkimus šioje apygardoje organizuoti sklandžiai“.

Komisijos pirmininkas, atstovaujantis diasporai, dr. **Rimvydas Baltaduonis** akcentavo, kad jau ateinantiems Seimo rinkimams svarbu palengvinti registraciją užsienio rinkėjams, dalyvavusiems praėjusių metų rinkimuose, panaudojant jų anksčiau pateiktus duomenis; elektroniniu laišku juos informuoti apie registracijos dalyvauti rinkimuose pradžią, o artėjant rinkimams, pakartotinai priminti apie vykstančią rinkėjų registraciją. Kaip labai svarbų palengvinimą neįgaliesiems, užsienio rinkėjams, o pandemijos sąlygomis ir visiems Lietuvos piliečiams, R. Baltaduonis išskyrė elektroninio balsavimo galimybę, pateikdamas geriausią kitų šalių praktiką. Jis palinkėjo tęsti modernios Lietuvos kūrimą atsižvelgiant į laikmečio galimybes ir grėsmes.

***

LR Seime pritarta Vyriausybės 2019 metų veiklos ataskaitai. Ataskaitoje išskirtinis dėmesys skirtas šalies žmonių gerovei ir sveikatai bei ekonomikai.

Pagrindiniai ataskaitos akcentai:

* Sukauptas nemažas valstybės finansų rezervas dėl augusio Lietuvos BVP, kuris iki 2019 m. lyginant su 2016 m. padidėjo 12,4 proc., ir įgyvendintų struktūrinių reformų šalyje;

* Fiksuotas beveik 9 proc. darbo užmokesčio augimas;

* Minimali mėnesio alga pasiekė 607 eurų sumą;

* Vidutinė senatvės pensija 2019 m., lyginant su 2016 m., padidėjo net daugiau kaip trečdaliu. Nepaisant krizės, vidutinė senatvės pensija turintiems būtinąjį stažą turėtų siekti 399 eurus ir 2020 m.;

* Mažų pensijų gavėjams pradėtos mokėti priemokos prie senatvės pensijų. 2020 m. šių priemokų riba padidinta nuo 238 iki 257 eurų, t. y. 8 proc.;

* Didinamos šalpos pensijos, išmokos našlaičiams ir neįgaliesiems;

* Nemokamą maitinimą 2020 m. gaus beveik 50 tūkstančių vaikų;

* Siekta pagerinti šeimos gydytojų paslaugų kokybę ir prieinamumą, tam skiriant PSDF lėšų dalį, kuri palyginti su 2018 m. išaugo 37,6 mln. eurų;

* Švietimo sektoriaus darbuotojų didėjantys atlyginimai, kurie nuosekliai augo, o 2019 m. padidėjo dar 16 proc. Mokytojų atlyginimai per metus padidėjo net 25 proc.;

* Lietuva pasiekė aukščiausią kada nors turėtą poziciją pagal Pasaulio banko tyrimą „Doing Business 2020“ – 11 vieta tarp 190 šalių ir yra tarp palankiausiai vertinamų pasaulio valstybių pagal verslo sąlygas.

***

Seime galutinai pritarta papildomai vyresnio amžiaus žmonių apsaugai. Nuspręsta skirti paskatą darbdaviams, kurie išlaikys 60 m. ir vyresnius darbuotojus.

Subsidijų dydžiai už 60 metų ir vyresnį darbuotoją, išleista į prastovą per ekstremalią situaciją ar karantiną (galios ir pasibaigus karantinui, bet tęsiantis ekstremaliai situacijai):

*100 proc. nuo priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet ne daugiau nei 607 eurai bruto;

*70 proc. nuo priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet ne daugiau nei 910,5 eurų bruto.

Prastovos metu darbuotojui negalima mokėti mažiau nei minimalioji mėnesio alga, jeigu susitarta dėl visos darbo laiko normos.

***

Seimas svarstė pagalbos vėžio paliestiems žmonėms priemones. Po svarstymo parlamente pritarta Transporto įstatymo pataisoms, kurios leis onkologinėmis ligomis sergantiems žmonėms su nuolaida įsigyti tolimųjų reisų, miesto ir priemiestinių maršrutų autobusų bei troleibusų bilietus. 80 proc. nuolaida bilietui galės pasinaudoti ir keliaujantys laivais bei keltais, kurie kursuoja reguliariais maršrutais.

Svarstomi pakeitimai numatytų ir gerokai didesnę išlaidų kompensaciją už lengvojo automobilio įsigijimą ir techninį pritaikymą, jei žmonėms yra nustatytas toks poreikis. Siūloma, kad kompensacijos suma sudarytų nuo 32 iki 64 bazinių socialinių išmokų sumą.

***

Nuo COVID-19 padarinių nukentėjusias nuo 1 iki 9 darbuotojų turinčias Lietuvos įmones jau pasiekė pirmosios išmokos. Subsidiją pagal pareiškėjo 2019 metais sumokėtą gyventojų pajamų mokestį (GPM) apskaičiuoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (VMI). Kai pareiškėjo 2019 metais sumokėta GPM siekia iki 1 tūkst. eurų, skiriama minimali 500 eurų subsidija. Kai pareiškėjo 2019 metais sumokėtas GPM sudaro nuo 1 tūkst. iki 2 tūkst. eurų, skiriama 1 tūkst.

eurų subsidija. Kai pareiškėjo 2019 metais sumokėta GPM siekia daugiau nei 2 tūkst. eurų, subsidijos suma sudaro pusę pareiškėjo per 2019 m. sumokėto GPM.

Reikalavimus atitinkanti mikroįmonė gauna kvietimą teikti subsidijų paraišką per autorizuotą elektroninių paslaugų sistemą „Mano VMI“. Išsiųstame kvietime pateikta nuoroda į subsidijos paraiškos formą ir kur pateikti paraišką subsidijai gauti. Paraiška yra prilyginama finansiniam įsipareigojimui dėl subsidijos skyrimo. Kvietimai įmonėms siunčiami etapais. Priemonei įgyvendinti skirta iki 100 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Priemonę įgyvendina VMI ir VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra. Mokėjimus vykdo Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras.

***

Seimas iškilmingai paminėjo vieną reikšmingiausių mūsų valstybės sukakčių – pirmąjį Steigiamojo Seimo posėdį Lietuvoje. 1920 m. gegužės 15 d. tuometinėje laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune, miesto teatro salėje į pirmąjį posėdį susirinko demokratiškai išrinktas Steigiamasis Seimas. Jau pirmajame posėdyje Steigiamojo Seimo nariai vienbalsiai paskelbė esant atstatytą nepriklausomą demokratinę Lietuvos Respubliką. Per porą metų veiklos, pradėtos Nepriklausomybės kovų sąlygomis, Steigiamasis Seimas atliko atkurtai valstybei reikalingiausius darbus: priimta svarbi žemės reforma, įvesta nacionalinė valiuta litas, tapta tarptautinių organizacijų nare. Steigiamasis Seimas darbą užbaigė parengęs ir patvirtinęs pirmąją nuolatinę valstybės Konstituciją. Steigiamasis Seimas dirbo 29 mėnesius ir priėmė per 300 įstatymų. Jį sudarė 112 narių, iš kurių 29 priklausė Valstiečių liaudininkų blokui.

Steigiamasis Seimas įtvirtino demokratinės, parlamentinės valstybės principus, tikėjimo, sąžinės ir žodžio laisvę, lyčių ir tautų lygybę.

Šiame komentare panaudota Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos Seimo informacija.

***

Žinoma, laukiu Jūsų diskusinių minčių, reakcijų, pastebėjimų, pasiūlymų!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Rezoliucija „Dėl Covid-19 (koronaviruso infekcijos) sukeltos pandemijos pasekmių mažinimo“	5
Šiauliuose prisimintas Šventasis Jonas Paulius II	10
Lietuvos Respublikos vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos padariniams mažinti, įstatymas	11
Kodėl verta praplėsti savo akiratį	12
Ką mums birželio mėnesį primena kalendorius	13
Seimo nario mintys žiniasklaidoje.....	17

SEIMAS

Apie mano pareigas ir veiklą galite paskaityti Lietuvos Respublikos Seimo svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35299&p_k=1&p_a=498&p_asm_id=79154.

2020 m. gegužės 6 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėti klausimai: 1) Dėl Lietuvos kultūros tarybos atliekamo „Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir

pasitenkinimo kultūros paslaugomis“ tyrimo; 2) Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6 (1) straipsniu įstatymo projektas; 3) Teisės departamento išvada ir Seimo narių pasiūlymai dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projekto; 4) Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=BadbBAbVTIA>.

2020 m. gegužės 6 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstyti klausimai: 1) Dėl Seimo nutarimo „Dėl jubiliejinių Gegužės 3-iosios Konstitucijos metų“ projekto (XIIIP-4765); 2) Dėl Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo šimtmečio“ projekto (nereg.). Posėdyje pritarta paskelbti 2021 metus Lenkijos ir Lietuvos valstybės Gegužės 3-iosios Konstitucijos jubiliejiniais metais. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=2z1OpnFJFuI>.

2020 m. gegužės 13 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėti klausimai: 1) Vyriausybės 2019 metų veiklos ataskaita; 2) Dėl neigiamų padarinių mažinimo nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui plano vykdymo. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: https://www.youtube.com/watch?v=Q8N2W4s9h_E.

2020 m. gegužės 13 d. – Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdyje. Jame aptartos pandemijos krizės pasekmės ir migracijos iššūkiai pasaulio lietuvių bendruomenėms ir Lietuvai. Priimta rezoliucija „Dėl Covid-19 (koronaviruso infekcijos) sukeltos pandemijos pasekmių mažinimo“, kuri bus aktuali dar ilgai.

Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti:

<https://www.youtube.com/watch?v=tAz8smn7upw&fbclid=IwAR2oZzNWMP1TD9ep8GO1Z3VAgDzVQ96MCikpwPs9D0-O6q2ElaZCUJcJsHI>.

LRS ir PLB komisijos posėdis šįkart vyko nuotoliniu būdu. LRS kanceliarijos nuotrauka.

Rezoliucija „Dėl Covid-19 (koronaviruso infekcijos) sukeltos pandemijos pasekmių mažinimo“

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KOMISIJA

REZOLIUCIJA DĖL COVID-19 (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) SUKELTOS PANDEMIJOS PASEKMIŲ MAŽINIMO

2020 m. gegužės 13 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija,
išklausiusi Komisijos nario pavaduotojos, Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkės Dalios Asanavičiūtės, Komisijos narės, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrės Ritos Tamašunienės pasisakymus, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkės Dalios Henkes, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro Algirdo Monkevičiaus, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro Lino Kukuraičio, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus pranešimus;

pabrėždama, kad Lietuvos Respublika siekia efektyviai suvaldyti COVID-19 (koronaviruso infekcijos) sukeltą pandemiją bei mažinti jos padarinius;

suprasdama būtinumą apsisaugoti nuo tokių grėsmių ateityje;

pažymėdama Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento ir kraštų lietuvių bendruomenių organizacijų glaudų bendradarbiavimą teikiant savitarpio pagalbą užsienyje gyvenantiems ar laikinai jame esantiems Lietuvos Respublikos piliečiams;

atkreipdama dėmesį į pandemijos metu Lietuvos Respublikos piliečiams, gyvenantiems ar laikinai esantiems užsienyje, kilusius sunkumus, efektyviai organizuotą Lietuvos Respublikos piliečių repatriaciją bei pastebimai didėjančią grįžtamąją migraciją į Lietuvą;

pažymėdama su pandemija susijusias dezinformacijos kampanijas, kibernetines atakas ir kitas grėsmes nacionaliniam saugumui,

siūlo Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai tęsti efektyvų diplomatinių atstovybių ir kraštų lietuvių bendruomenių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą teikiant pagalbą užsienyje esantiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir maksimaliai plėsti konsulinių paslaugų teikimą nuotoliniu būdu bei panaudojant naujausių informacinių technologijų diegimą;

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių organizuoti pagalbą į Lietuvą grįžtantiems piliečiams bei jų integraciją, tobulinant vieno langelio principu veikiančių konsultacijų centrų veiklą, ypač daug dėmesio skiriant labiausiai socialiai pažeidžiamiems ir darbo netekusiems bei jo nerandantiems asmenims;

prašo Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos tęsti sklandžią grįžusių vaikų integraciją į Lietuvos švietimo sistemą, pasiūlyti prieinamo nuotolinio mokymo alternatyvas užsienyje gyvenantiems vaikams ir suteikti lituanistinėms mokykloms nuolatinę nemokamą prieigą prie skaitmeninių mokymo priemonių archyvų. Ragina skirti ypač daug dėmesio deramam pedagogų paruošimui bei psichologinės pagalbos vaikams ir jų šeimoms teikimui;

siūlo Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei plėtoti diskusijoms ir dialogui skirtą informacinę platformą siekiant pasinaudoti po pasaulį pasklidusių lietuvių ekspertinėmis žiniomis bei patirtimi, įgyta kovojant su pandemija ir organizuojant šalies ekonomikos gaivinimą;

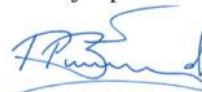
prašo Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės skirti ypač daug dėmesio Lietuvos nacionaliniam saugumui, įskaitant kibernetinį, informacinį, ekonominį ir branduolinės energijos naudojimo saugumą bei demokratiškas vertybių puoselėjimo aspektus, ir ragina stiprinti Lietuvos tarptautinį bendradarbiavimą šiose srityse.

Komisijos pirmininkas

Antanas Vinkus

Komisijos pirmininkas

Rimvydas Baltaduonis

2020 m. gegužės 14 d. Lietuvos Respublikos Seime paminėjome Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos 100-ąsias metines. Tai viena reikšmingiausių mūsų valstybės sukakčių. 1920 m. gegužės 15 d. į pirmąjį posėdį susirinko demokratiškai išrinktas Steigiamasis Seimas. Jis įvykdė Vasario 16-osios Akto signatarų valią ir užbaigė jų darbą – vienbalsiai paskelbė atstatytą Lietuvos valstybę kaip demokratinę respubliką. Ši Steigiamojo Seimo deklaracija vykdoma ir šiandien.

Iškilmingame posėdyje Seime pranešimus skaitė LR Prezidentas Gitanas Nausėda, LR Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, LR Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkas šiaulietis Arūnas Gumuliauskas.

Šiandieninio LR Seimo nariai pasirašėme knygoje „Lietuvos Respublikos Seimas 1920–2020“. Joje kiekvienas įrašėme savo žodžius-priesakus ateities Lietuvai. 1920 metų Steigiamojo Seimo nariai daug dėmesio skyrė švietimui. Dėl to ir aš savo žodžiuose perfrazavau Steigiamojo Seimo pirmininko Aleksandro Stulginskio priesaką, kad „mokslas turi būti prieinamas ne tik didžiūnų rūmams, bet ir kaimų bakūžėms“. Tą dieną knygoje įrašiau: „Tikiu, kad ir dar po 100 metų Lietuvos valstybėje ne tik miestuose, bet ir visoje Lietuvoje kultūra, švietimas, mokslas bus visos Lietuvos gyvenimo pagrindas.“

Pasirašau priesaką Lietuvai.
S.Tumėno asm. archyvo nuotrauka.

Seime tą dieną priėmėme ir (jos signataras esu ir aš) rezoliuciją, įpareigojančią saugoti ir puoselėti lietuviškąsias parlamentarizmo tradicijas bei jų raidos istorinį atminimą, akcentuojant Steigiamojo Seimo reikšmę ir jame dirbusias asmenybes. Už tai numatančią Seimo rezoliuciją „Dėl Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo šimtmečio“ (projektas Nr. XIIP-4798) vienbalsiai balsavo 119 parlamentarų. Minėdamas Steigiamojo Seimo – pirmojo nacionalinio parlamento – ir moderniosios atstovaujamosios demokratijos ir respublikos tradicijų Lietuvoje šimtmetį, Seimas konstatavo, kad moderni Lietuvos valstybė nuo pat atkūrimo buvo grindžiama tvirtais demokratijos bei visų piliečių lygybės pagrindais ir šiuo požiūriu buvo viena pažangiausių valstybių pasaulyje.

2020 m. gegužės 20 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėti klausimai: 1) Dėl neigiamų padarinių mažinimo nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui plano vykdymo; 2) Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=l-mS9UExrpo>.

2020 m. gegužės 20 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstyti klausimai: 1) Dėl Lietuvos politinių kalinių palaikų perkėlimo Kazachstane; 2) Dėl Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (XIIP-4759). Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=-9rSr6uxRJO>.

2020 m. gegužės 21 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame nagrinėtas klausimas „Dėl Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (XIIP-4759)“. Nemažai diskusijų sukėlė siūlymas Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatyme įteisinti gruodžio 5-ąją – Padėkos savanoriams dieną.

2020 m. gegužės 21 d. – Kultūros komiteto posėdyje. Jame aptarti klausimai: 1) Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininko skyrimo; 2) Dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus skyrimo. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=oUFRyUTzhL8>.

2020 m. gegužės 27 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstyti klausimai: 1) Dėl 2022 metų paskelbimo Lietuvos karimų metais; 2) Dėl Lietuvos Respublikos sovietų okupacijos 1940 m. ir jos pasekmių; 3) Dėl inžinerinio statinio-fontano sutvarkymo; 4) Dėl Seimo salių pavadinimų. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: https://www.youtube.com/watch?v=f5kBba-Yf_4.

2020 m. gegužės 13 d. – Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdyje. Jame nagrinėtas klausimas „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo“. Po diskusijų buvo priimta rezoliucija „Dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo“, su kuria kviečiu Jus susipažinti: https://www.lrs.lt/sip/getFile3?p_fid=19504.

ŠIAULIŲ MIESTAS

2020 m. gegužės 4 d. dalyvavau susitikime su Šiaulių miesto meru Artūru Visocku. Aptarėme Šiaulių miesto savivaldybės kreipimąsi į Finansų ministeriją dėl „Ateities ekonomikos DNR plano“, poreikį, kad rašte pristatyti Šiaulių miestui ir visam regionui svarbūs projektai būtų įtraukti į Ekonomikos skatinimo planą. Apie susitikimą ir iniciatyvas siūlau paskaityti publikacijoje „Šiauliai prašo Seimo narių ir ministerijų atstovų palaikymo“. Prieiga per internetą: <http://www.siauliai.lt/index.php?1079501806&fbclid=IwAR1IXylxZcDOfmFAuGrUtta5oJa1XJBKTJJyZm5G8SFXDxkl4EKpKgj948>.

2020 m. gegužės 17 d. aplankiau po didelės pertraukos parodą „Šimšės stigmos“ (atidaryme negalėjau dalyvauti, nes vyko LRS posėdis Vilniuje) Šiaulių dailės galerijoje. Šiauliuose pagaliau įvyko atšauktos parodos atidarymas! Kiek neįprastai – ne tik su gėlėmis, bet ir su dezinfekciniu skysčiu, temperatūros matavimu, kaukėmis (kurios „Viruso“ tradicijas išpažįstančiai galerijai net ir ne pandemijos sąlygomis yra nesvetimas dalykas).

Jubiliejinės parodos autorius – Šiaulių Šimšės pilietis **Alvidas Paškauskas**, savo gyvenimo kūryba ir parodos pavadinimu – „Šimšės stigmos“ – paliudijęs, kad kalbėti galima ne tik apie regionų, miestelių, kaimų mikroistorijas, regiono sociotopografiją, bet ir Šiaulių miesto sociokultūrinę erdvę ir jų skirtis (Rimanto Kmitos „Pietinia kronikas“, Eduardo Juchnos, Sigito Prancuičio Šabakštyno istorijos; didžėjaus, kolekcininko Romualdo Volodkos Kalniuko rajonas).

Priminsiu, kad literatūrologas dr. Vigmantas Butkus, 2011 m. išleidęs knygą „Šiaulių auto/topografija“, ją įvardijo „įvietinto mąstymo knyga“. A. Paškausko „Šimšės stigmos“ – į(si)vietintos kūrybos paroda, kur pasitelkiamas medis, metalas, stiklas, akmuo, senų rakandų elementai, „oceanografinės“ detalės.

Dažnai nustebina, kaip Alvidas geba suderinti, regis, nelabai suderinamus dalykus, pavyzdžiui, greta tradicinio medžio elemento, ištraukto iš vandens ar palėpės užkaborio, netikėtai pamatai šiuolaikinės elektronikos „žaidimus su moters karštosiomis zonomis“. Tai parodos dalyviui sukelia siurrealistines refleksijas. Nors Alvidas kuria ne iš lengvos faktūros medžiagų, bet darbai skleidžia ekspresiją, gyvybingumą. Tai didelis menininko privalumas.

Autorius savo darbais tarsi sako, kad nenori būti tradicinių meno taisyklių reiškėjas. Jis bėga nuo tų įkaltų kanonų, nori kurti taip, kaip nori. Ir gal dėl tos autoriaus siekiamybės būti „savo veido savininku“ čia kartais „pralenda“ mintis, kad kai kurie Alvido darbai yra artimesni tautodailei, bet paskui suvoki: „Ne, brolau, čia kažkas kitaip, savita, pagavu“.

Pasisekė Alvido mokiniams Stasio Šalkauskio gimnazijoje, kad jie turi kitoniškesnę, išskirtinę Mokytoją, skatinantį ieškoti savasties netikėtomis formomis. Pandemijos metu pasaulyje daug kalbama apie stigmatas, stigmatizaciją. Alvidas „Šimšės stigmų“ parodą rengė daug anksčiau, negu sulaukėme pandemijos. Vadinas, jis tuos ženklus, randus, dėmes, sklindančius iš pasaulio, jautė daug

anksčiau, nes jam visada kildavo klausimų, ar pasaulyje viskas gerai, ar mes ne per daug „suglobalėję, išsibarstę“. Alvidas tarsi sako: „Gali visą gyvenimą gyventi tame pačiame Šiaulių Šimšės name, bet ten gali jausti, matyti ir atspindėti siaučiančius pasaulyje ir tavo Šimšėje virusus.“

Alvido Paškausko menas skatina atrasti ir įveikti mąstymo stigmatas. S. Tumėno nuotrauka.

2020 m. gegužės 18 d. kartu su LR Seimo Pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene, Šiaulių meru Artūru Visocku ir oro uosto direktore Aurelija Kuezada lankėmės Šiaulių oro uoste. Darbai čia vyksta iš peties, dulkės rūksta tiesiogine prasme, užmojai ir viltys didelės, bet daugiausia kol kas konkrečių darbų atlieka verslo partneriai. Laikas prisidėti ir valstybei, nes miesto pečiams tai per didelė finansinė našta. Apie tai ir kalbėjome susitikimo metu.

Šiaulių savivaldybės svetainėje buvo paskelbta:

„Šiaulių miesto meras A. Visockas praėitą savaitę raštu kreipėsi į Ministrą Pirmininką Saulių Skvernelį prašydamas rasti galimybių prisidėti prie visai Šiaurės Lietuvai svarbaus oro uosto projekto. Taip būtų pasiekta didžiulė pažanga gaivinant dėl karantino susilpnėjusią krašto ekonomiką ir efektyviau išnaudojant valstybės turtą. Šiaulių meras su Seimo nariais apžiūrėjo Šiaulių oro uoste jau prasidėjusius darbus.

Šiaulių miesto savivaldybė su „Aviatic MRO“ pasirašė investicijų sutartį, pagal ją verslas planuoja oro uosto teritorijoje įrengti didžiausią Europoje orlaivių techninės priežiūros ir remonto centrą. Šiaulių miesto savivaldybės užsakymu jau pradėti darbai, kurių metu beveik 5 mln. eurų iš miesto biudžeto skirti riedėjimo takams ir peronui atnaujinti. Šis turtas, beje, priklauso valstybei.

Šiaulių miesto meras, pasirašęs kreipimąsi Ministrui Pirmininkui, apie raštą Vyriausybės vadovui informavo Šiaulių krašto bičiulių grupės narius. Su parlamentinės grupės vadovu Stasiu Tumėnu ir Seimo Pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene Artūras Visockas apsilankė oro uoste, apžiūrėjo vykdomus darbus.

„Visą tą darbą, kurį miestas atliko stiprindamas Šiaulių oro uostą, apibendrinu raštas Ministrui Pirmininkui. Visi suprantame Šiaulių oro uosto saugumo užtikrinimo, gynybos svarbą šaliai, bet jis turi ir didžiulį ekonominį potencialą. Ilgiausias pakilimo takas Baltijos šalyse yra ir puikiai prižiūrimas dėl Šiauliuose vykdomos NATO oro policijos misijos. Nuolatinė priežiūra kainuoja nemažas lėšas, taigi, visiškai logiška, kad visa tai galėtų tarnauti ir verslui. Kviečiu šalies logistikos kompanijas išnaudoti šį valstybės turtą. Tokiu būdu susikurtų visapusė nauda, įskaitant daugybės aukštesnės pridėtinės vertės darbo vietų atsiradimą. Šiaulių oro uosto klausimas yra ir valstybės reikalas“, – sako Šiaulių miesto meras Artūras Visockas.

Vyriausybės prašoma rasti būdų prisidėti prie Šiaulių miesto pradėtų oro uosto infrastruktūros atnaujinimo darbų, paskiriant šiam projektui trūkstamas lėšas – 4,72 mln. eurų.“ (Šiaulių miesto savivaldybės informacija, „Šiaulių oro uosto klausimas yra ir valstybės reikalas“, prieiga per internetą: <https://www.siauliai.lt/index.php?2964714978>).

Šiaulių oro uostui būtinos valstybės investicijos. SĮ Šiaulių oro uostas nuotraukos.

Šiauliuose prisimintas Šventasis Jonas Paulius II

2020 m. gegužės 24 d. dalyvavau fotomenininko Ričardo Dailidės parodos atidaryme Šiaulių vyskupijos pastoraciniame centre. Pasisekė Šiauliams, kad čia gyvena, dirba, kuria J. E. Vyskupas Eugenijus Bartulis ir fotomenininkas Ričardas Dailidė. Jie primena mūsų šalies ir miesto istorinę atmintį, kursto spinduliuojančią dvasios liepsnelę.

Gegužės mėnesį jie šiauliečiams priminė 1993-uosius metus, priminė Šventojo Popiežiaus Jono Pauliaus II 100 metų gimimo jubiliejų, kuris pasaulyje buvo minimas gegužės 18 d. Šiaulietis fotomenininkas R. Dailidė šia proga surengė savo fotografijų parodą Šiaulių vyskupijos Pastoraciniame centre. Kamerinę, bet labai šiltą, nuoširdžią, nepagražintą. Nuotraukose įamžintos Popiežiaus apsilankymo akimirkos Šiauliuose ir Kryžių kalne 1993 metų rugsėjo 7 d.

Sveikindamas parodos autorių, pasidžiaugiau, kad simboliška, kad Popiežiaus 100-metis sutampa su Lietuvos Respublikos šimtmečiu, su Lietuvos Steigiamojo Seimo 100-mečiu, o jei vyktų apklausa, kokios įsimintiniausios ir svarbiausios mūsų valstybės žmonėms pastarųjų 100 metų datos, neabejoju, kad apklaustieji tarp svarbiausių įvykių įvardytų Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje.

Pristatydamas parodą, kaip visada, mūsų fotometraštininkas Ričardas kalbėjo kukliai, tiksliai:

„Nedažnai ištinka mūsų valstybę laimė matyti pasaulinio lygio asmenybę, intelektualą, Šventąjį Tėvą. Mes to sulaukėme. Kai Jonas Paulius II ruošėsi atvykti, visa valstybė ir žmonės gyveno laukimu ir dvasiniu pasiruošimu.“

„Su procesija į Kryžių kalną ėjome pėsčiomis iš ankstauro ryto, buvo labai gera nuotaika, puikus rugsėjis. Turbūt Kryžių kalnas nematė tiek žmonių ir nematys: žvilgsniu buvo neapbrėpiama gausybė. Kaipgi aš galėjau nefotografuoti!“

„Turėjau akreditaciją, bet stengiausi netrukdyti aplinkiniams. Ir man pasisekė – jis visiškai arti praėjo, man pavyko nufotografuoti popiežių. Fotografavau ir aukojant šv. Mišias, bet prieiti arti nebuvo galima.“

Parodos atidaryme labai šiltai apie Popiežių, jo apsilankymo Lietuvoje patirtis ir pamokas kalbėjo Vyskupas E. Bartulis, LR Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė, Šiaulių meras Artūras Visockas, tarsi iš anksto išpranašavęs Popiežiaus apsilankymą Lietuvoje maestro Sigitas Vaičiulionis, prof. Vytenis Rimkus.

Šią parodą galvojame rugsėjo mėnesį surengti LR Seime, gal net Seimo koplytėlėje.

Ši Ričardo Dailidės fotografija meniškai subtiliai pasauliui primena Šventąjį Joną Paulių II ir Kryžių kalną.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte.

Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 03 532 el. p.: tautvydas.elijosius@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Lietuvos Respublikos vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos padariniams mažinti, įstatymas

Plėsdamas Jūsų teisinį raštingumą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos padariniams mažinti, įstatymą (2020 m. birželio 9 d. Nr. XIII-3030), reglamentuojantį vienkartinės išmokos šeimoms, auginančioms vaikus ar įvaikius, ir tėvų globos netekusiems vaikams dydį, teisę ją gauti turinčius asmenis, vienkartinės išmokos skyrimo ir mokėjimo sąlygas, tvarką ir finansavimą, vienkartinės išmokos ir kitų vaikui (asmeniui) priklausančių išmokų ar kompensacijų santykį, išskaitas iš vienkartinės išmokos, finansavimo šaltinį.

Visas nutarimas prieigoje per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c43a4f13aa5111ea8aadde924aa85003>.

Įstatymas įsigalioja 2020-06-12, negalioja nuo 2022-02-26.

REKOMENDACIJA

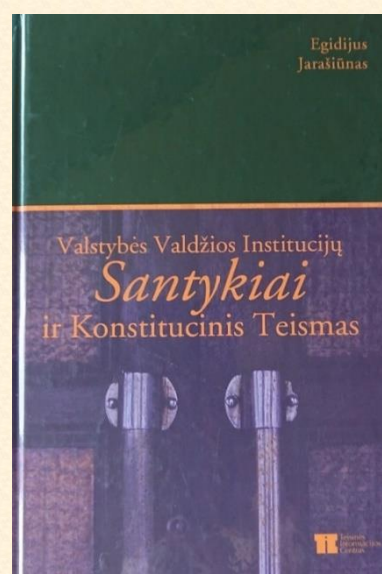
Rekomenduoju Jums perskaityti **Egidijaus Jarašiūno** knygą „Valstybės ir valdžios institucijų santykiai ir Konstitucinis Teismas“, Vilnius: Teisinės informacijos centras, 2003.

Taip pat rekomenduoju Jums perskaityti **Gintautės Žibėnienės, Valdonės Indrašienės** knygą „Šiuolaikinė didaktika: vadovėlis“, Vilnius: Registrų centras (Mykolo Romerio universitetas), 2017. Nemokama knygos el. versija prieigoje per internetą:

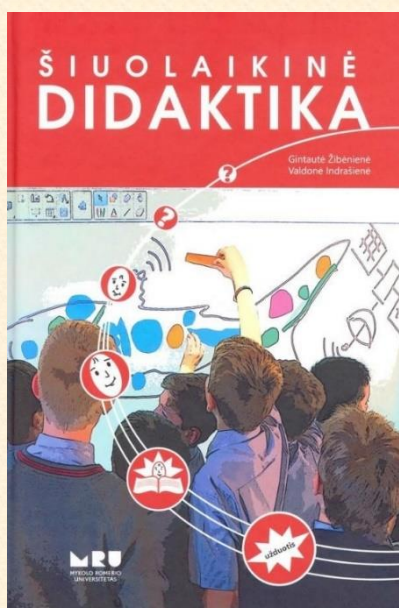
<https://www.registrucentras.lt/bylos/dokumentai/literatura/Gintaut%20%20%20C5%BDib%20%20%20%20Valdon%20%20%20Indra%20%20%20A1ien%20%20%20Siuolaikine%20%20%20didaktika.pdf>.

Kodėl verta praplėsti savo akiratį

Prof. **Egidijus Jarašiūnas** analizuoja ir detalai aiškina Konstitucijos viršenybę teisinėje sistemoje, konstitucinę justiciją, Konstitucinio Teismo veiklą užtikrinant valstybės valdžios institucijų funkcionavimą, valdžių padalijimo principo problemas, įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžių santykių problemas Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje etc. „Interpretuodamas valstybės organizaciją bei funkcionavimą nustatančius Konstitucijos principus ir normas, Konstitucinis Teismas turi naudoti įvairius Konstitucijos interpretavimo metodus. Įvairių metodų derinių taikymas turi tapti taisykle. Tik tokia praktika padės atskleisti tikrąjį konstitucinio reguliavimo turinį.“ (Egidijus Jarašiūnas).

Gintautė Žibėnienė, Valdonė Indrašienė knygoje pristato ir aptaria šiuolaikinės didaktikos sampratą, raidą ir kryptis, pagrindines ugdymo technologijas, mokymo ir mokymosi metodus, vertinimą ir įsivertinimą. Leidinyje pateikti naudingi priedai, kurie pravers mokytojui, nes autorės pateikia susistemintą informaciją ir konkrečius pavyzdžius.

„Mokymo priemonių šiuolaikinės didaktikos tematika Lietuvoje stinga, todėl šio vadovėlio tikslas – pateikti šiuolaikinę didaktiką kaip mokymo(si) proceso organizavimo pagrindą, ugdymo mokslo ir praktikos sintezę. Tam tikslui autorės remiasi ne tik savo pedagogine patirtimi, bet ir gausių mokslo šaltinių bei dokumentų analize.“ (Gintautė Žibėnienė, Valdonė Indrašienė).

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums birželio mėnesį primena kalendorius

1 d. – 75 metai, kai 1945 m. Amaliuose (Šiaulių r.) gimė matematikas, pedagogas prof. dr. **Arkadijus Kisieliovas**. 1969 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Nuo 1973 m. dėstė Šiaulių universitete.

2 d. – 65 metai, kai 1955 m. Radviliškyje gimė teatro aktorė **Rimanta Krilavičiūtė**. Nuo 1977 m. dirba Šiaulių dramos teatre.

2 d. – 75 metai, kai 1945 m. Endriejave (Klaipėdos r.) gimė teatro ir kino aktorius, Šiaulių miesto garbės pilietis **Pranas Piaulokas**. 1969–2008 m. dirbo Šiaulių dramos teatre. Mirė 2008 m. Šiauliuose. Palaidotas Ginkūnų kapinėse.

3 d. – 70 metų, kai 1950 m. Kaune gimė teatro aktorė **Irena Liutikaitė**. Nuo 1972 m. vaidino Šiaulių dramos teatre.

4 d. – 125 metai, kai 1895 m. Lembe (Šilalės r.) gimė kunigas, literatas **Aloyzas Jaunius**. 1924–1929 m. dirbo kapelionu Šiauliuose. Mirė 1976 m. Čikagoje (JAV).

6 d. – 30 metų, kai 1990 m. įkurtas Krašto apsaugos departamento Šiaulių skyrius.

10 d. – 100 metų, kai 1920 m. Šiauliuose gimė poetė **Aldona Irena Nasvytytė**. Nuo 1950 m. gyveno JAV.

11 d. – 130 metų, kai 1890 m. Astrachanėje (Rusija) gimė gydytojas dermatovenerologas **Semionas Volpertas**. Nuo 1921 m. dirbo Šiauliuose, 1945–1963 m. vadovavo Odos ir veneros ligų ligoninei. Mirė 1967 m. Šiauliuose. Jo namuose įkurtas Šiaulių žydų kultūros centras.

11 d. – 85 metai, kai 1935 m. gimė pedagogė, visuomenės ir kultūros veikėja **Bernadeta Markevičienė**. 1956–1980 m. dirbo Šiauliuose, kurį laiką vadovavo miesto Kultūros skyriui.

11 d. – 60 metų, kai 1960 m. Kaune gimė kompozitorius, pedagogas **Algimantas Bružas**. Nuo 1984 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

12 d. – 60 metų, kai 1960 m. Vaiguvoje (Kelmės r.) gimė žolės riedulininkė, trenerė **Ona Kanaporienė** (dabar – **Pakolkienė**). Nuo 1994 m. dirba Šiauliuose.

13 d. – 15 metų, kai 2005 m. Šiauliuose, Dainų mikrorajone atidarytas vaikų parkas „Beržynėlis“.

14 d. – 130 metų, kai 1890 m. Raseiniuose gimė pianistė, pedagogė **Liudmila Keželytė**. 1907 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Mirė 1963 m. Vilniuje.

14 d. – 90 metų, kai 1930 m. Bugonyse (Alytaus r.) gimė literatūros tyrinėtojas, Šiaulių miesto garbės pilietis dr. prof. emeritas **Bronius Prėskienis**. 1953–2002 m. dėstė Šiaulių universitete. Mirė 2019 sausio 20 d.

14 d. – 85 metai, kai 1935 m. Papilėje (Akmenės r.) gimė žurnalistas, pedagogas **Apolinaras Sinkevičius**. 1957 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Vienas šio instituto laikraščio steigėjų ir leidėjų. Mirė 1999 m. Vilniuje.

17 d. – 60 metų, kai 1960 m. Šiauliuose gimė kalbininkė, leksikografė prof. dr. **Danguolė Melnikienė**. 1978 m. baigė Šiaulių F. Žemaičio vidurinę mokyklą.

22 d. – 90 metų, kai 1930 m. Šiauliuose pirmą kartą demonstruotas garsinis filmas.

23 d. – 85 metai, kai 1935 m. Skiemonyse (Anykščių r.) gimė žurnalistas, publicistas **Zenonas Mikšys**. Mokėsi Šiaulių Juliaus Janonio vidurinėje mokykloje. Bendradarbiavo miesto laikraštyje. Mirė 2018 m. birželio 18 d.

24 d. – 70 metų, kai 1950 m. Šiauliuose gimė inžinierius, kompozitorius, visuomenės veikėjas **Edvardas Jonas Eismontas**. Mirė 2015 m. Vilniuje.

25 d. – 65 metai, kai 1955 m. Šiauliuose gimė architektas **Evaldas Barzdžiukas**.

28 d. – 145 metai, kai 1875 m. Ušnėnuose (Kelmės r.) gimė literatūros kritikas, prozininkas, publicistas, politinis, visuomenės ir kultūros veikėjas **Povilas Višinskis**. 1894 m. baigė Šiaulių gimnaziją. 1898–1904 m. gyveno Šiauliuose, Bubiuose, Kurtuvėnuose ir kitose Šiaulių apskrities vietose. Mirė 1906 m. Berlyne. Šiauliuose jam pastatytas paminklas, jo vardu pavadinta Šiaulių apskrities viešoji biblioteka, gatvė.

28 d. – 30 metų, kai 1990 m. Šiauliuose surengti pirmieji Povilo Višinskio skaitymai.

28 d. – 105 metai, kai 1915 m. Pumpėnuose (Pasvalio r.) gimė gydytojas rentgenologas, medicinos istorijos tyrinėtojas, visuomenės veikėjas, Šiaulių miesto garbės pilietis **Kazimieras Knizikevičius**. 1953–1976 m. buvo Šiaulių ligoninės vyriausiasis gydytojas. Mirė 2009 m. Šiauliuose. Palaidotas K. Donelaičio g. kapinėse.

28 d. – 80 metų, kai 1940 m. Kretingoje gimė gydytoja dietologė, poetė dr. **Laisvūnė Petkevičienė**. 1958 m. baigė Šiaulių Juliaus Janonio vidurinę mokyklą. 1964–1975 m. dirbo Šiaulių miesto gydymo įstaigose.

29 d. – 135 metai, kai 1885 m. Padvaiskuose (Šiaulių r.) gimė inžinierius, visuomenės veikėjas **Petras Narutavičius**. Suprojektavo Bačiūnų elektrinę ir kurį laiką jai vadovavo. Mirė 1956 m. Kolumbijoje.

30 d. – 85 metai, kai 1935 m. Plungėje gimė gydytoja terapeutė prof. habil. dr. **Marija Staponkienė**. 1964–1969 m. dirbo Respublikinėje Šiaulių ligoninėje.

Šaltinis: „2020 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2020-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/birzelis/>).

Steigiamojo Seimo (1920–1922 m.) nariai

Antanas Bulionis (1881–1943), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimė 1881 05 24 Kauno apskr., Garliavos parapijos, Jiesios kaime. Tėvas geležinkelio tarnautojas.

Iki 15 metų lankė Šmidto fabriko ir Garliavos pradinę mokyklą. Mokyklą baigęs dirbo Šmidto fabrike.

Kauno – Šančių lietuvių darbininkų Šv. Juozapo draugijos steigėjas. Taip pat dalyvavo įkuriant „Saulės“ draugiją, jos mokyklą ir „Blaivybės“ skyrių Šančiuose.

I pasaulinio karo metais gyveno Peterburge, veikė lietuvių draugijos nukentėjusiems nuo karo šelpti įstaigose. Po I pasaulinio karo grįžo į Lietuvą, įsitraukė į LKDP veiklą. Buvo Kauno miesto tarybos, (nuo LKDP), jos valdybos narys.

Aktyviai dalyvavo įkuriant Lietuvos darbo federaciją (LDF).

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas II (Kauno) rinkimų apygardoje (LDF sąraše).

Pasibaigus kadencijos laikui, politiniame gyvenime nedalyvavo. Dirbo Kauno geležinkelio stotyje konduktoriumi, raštininku.

Mirė 1943 05 19 Kaune, palaidotas Eigulių kapinėse.

Šaltinis: „Antanas Bulionis (1881–1943)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97213.

***

Juozas Buzelis (1888–1967), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimimo data ir vieta – 1888 m. rugpjūčio 8 d., Sadūnų kaimas, Dusetų valsčius, Zarasų apskritis.

Tautybė – lietuvis (katalikas).

Tėvai – [nėra duomenų], vidutiniai ūkininkai.

Šeiminė padėtis – vedęs, žmona – Klara Zvirbule (latvių kilmės, susituokė 1927 m.), dukros – Milda Buzelytė-Petrulionienė, Aija Buzelytė-Antanėlienė, sūnus – Visvaldas Buzelis.

1900 m. – baigė pradžios mokyklą Dusetose.

1905 m. – dalyvavo revoliuciniuose įvykiuose, prarado teisę į nemokamą mokslą, nors ją buvo įgijęs kaip gerai besimokęs moksleivis, priklausė slaptai lietuvių gimnazistų draugijai, į Lietuvą gabendavo nelegalią literatūrą, mokydavo skaityti ir rašyti jaunuolius gimtinėje.

1908 m. – baigė Mintaujos (dabar – Jelgava, Latvija) gimnaziją.

1913–1914 m. – studento praktiką atliko Zarasų ligoninėje, pas gydytoją Domininką Bukontą.

1915 m. – baigė Dorpato (dabar – Tartu, Estija) universiteto Medicinos fakultetą, buvo Dorpato lietuvių studentų draugijos valdybos narys.

Išrinktas VI (Utenos) rinkimų apygardoje.

Priklausė Lietuvos socialistų liaudininkų demokratų partijos frakcijai, įėjusiai į Valstiečių liaudininkų bloką.

1921 m. balandžio 19 d.–1922 m. lapkričio 13 d. – Seniūnų sueigos narys.

1920 m. gegužės 20 d. – deleguotas į Mandatų patikrinimo komisiją.

1920 m. gegužės 20 d. – deleguotas į Darbo, socialinės apsaugos ir sveikatos komisiją (šios komisijos – Sveikatos subkomisijos narys).

1921 m. liepos 9 d. – deleguotas į laikinąją Suvalkų fronto įvykiams tirti komisiją.

1921 m. rugsėjo 29 d. – pirmojo visuotinio Lietuvos gydytojų suvažiavimo Kaune dalyvis.

1922 m. birželio 6 d. – vienas iš Lietuvių Latvių Vienybės draugijos Kaune steigėjų, šios draugijos laikinosios valdybos narys.

1922–1925 m. ir 1926–1927 m. – Zarasų apskrities gydytojas.

[1923 m.] – įsigijo Mukulių dvarą.

1925 m. – Zarasų apskrities tarybos narys.

1925 m. birželio 28 d. – Kultūros kongreso dalyvis, kongreso prezidiumo narys.

1926–1927 m. – Zarasų progimnazijoje dėstė lotynų kalbą.

Nuo 1930 m. – dirbo Zarasų kalėjimo gydytoju.

1931 m. lapkričio mėn. – Zarasų skaučių tarybos surengtų Sanitarinių kursų lektorius.

1931–1933 m. – Valstybinės akių ambulatorijos vedėjas.

1932–[1940] m. – įkūrė Sveikatos centrą Salake. ai buvo Lietuvos motinoms ir vaikams globoti organizacijų sąjungos skyrius, vėliau tokį skyrių įsteigė ir Degučiuose, buvo šių skyrių vedėjas, nors gyveno Zarasuose.

1938–1939 m. – buvo paminklo gydytojui Domininkui Bukantui (1919 m. mirusiam Zarasuose), statymo komiteto narys, kasininkas.

Mirties data ir vieta – 1967 m. kovo 8 d., Vilnius.

Palaidojimo vieta – Sadūnų kaimo kapinės, Zarasų rajonas.

Šaltinis: „BUZELIS Juozas (1888–1967)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=271284.

***

Bronius Cirtautas (1881–1930), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimė 1881 m. Kretingos apskr., Veiviržėnuose.

Mokėsi Šiaulių gimnazijoje, iš jos pašalintas 1907 m. už pasipriešinimą stačiatikiškų pamaldų vedimui gimnazijoje.

Dar XX a. pr. aktyviai įsijungė į LSDP veiklą, suimtas ir kalintas. Buvo garsaus teisės prof. Petro Leono sekretoriumi.

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas III (Raseinių) apygardoje. Priklausė LSDP frakcijai.

Po Steigiamojo Seimo kadencijos vertėsi privačia advokato praktika, toliau veikė LSDP veikloje.

Mirė 1930 06 04 Kaune. Palaidotas Mastautų kaime prie Krakių (Kėdainių raj.).

Šaltinis: „Bronius Cirtautas (1881–1930)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97215.

***

Valdemaras Vytautas Čarneckis (1893–1942), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1921 11 04).

Gimė 1893 01 09 Marijampolės apskr., Pajiesio kaime.

1903 m. baigė Mockavos pradinę mokyklą, 1911 m. – Suvalkų gimnaziją.

1911–1916 m. studijavo Aleksandro II elektrotechnikos institute Peterburge.

I pasaulinio karo metais buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, tarnavo inžinierių brigadoje, kur tvarkė susisiekimo darbus įvairiose fronto vietose.

1918 07 grįžo į Lietuvą.

1918 11 išrinktas į Valstybės Tarybą.

II Mykolo Sleževičiaus (1918 12 26–1919 03 12) ministrų kabinete buvo Finansų ministerijos valdytojas.

III Prano Dovydaičio (1919 03 12–1919 04 12), IV Mykolo Sleževičiaus (1919 04 12–1919 10 7), V Ernesto Galvanausko (1919 10 7–1920 06 19) ministrų kabinetuose buvo susisiekimo ministras.

Lietuvos krikščionių demokratų partijos Centro komiteto narys.

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas IV (Telšių) rinkimų apygardoje. Priklausė Lietuvos ūkininkų sąjungos frakcijai, įėjusiai į LKDP bloką.

Pasibaigus Steigiamojo Seimo kadencijai, dirbo diplomatinėje tarnyboje – Lietuvos atstovybėse JAV ir Didžiojoje Britanijoje.

X Antano Tumėno (1924 06 18–1925 02 04), XI Vytauto Petrulio (1925 02 04–1925 09 25) ministrų kabinetuose – Užsienio reikalų ministras.

Lietuvos delegacijos sudėtyje dalyvavo įvairiuose tarptautiniuose pasitarimuose.

1925–1939 m. Lietuvos įgaliotasis ministras Italijoje, vėliau – Užsienio reikalų ministerijos departamento direktorius.

Iš pareigų URM atleistas po sovietų okupacijos 1940 06 15. Trumpai dirbo Maisto pramonės konsultantu, Tiekimo skyriaus vedėjo pavaduotoju.

1941 06 14 sovietų suimtas ir išvežtas į Sverdlovsko lagerius.

Sušaudytas 1942 11 04 Sverdlovske.

Šaltinis: „Valdemaras Vytautas Čarneckis (1893–1942)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97216.

ŽINIASKLAIDA

Seimo nario mintys žiniasklaidoje

Stasys Tumėnas, „Šiaulių krašto spausdinto žodžio kelias“, *Šiaulių krašto* kultūros, meno literatūros leidinys „Atolankos“, 2020 m. balandžio 30 d., prieiga per internetą: <https://www.skrastas.lt/atolankos/siauliu-krasto-spausdinto-zodzio-kelias>.

Šiaulių televizija, „Infostudija 2020-05-08“, 2020 m. gegužės 8 d., prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=AN1VQwuT7Wg&list=UUXDi59WWopK7Bh3CtjzytvQ&index=68> (reportaže nuo 7.47 min.).

NAUDINGOS NUORODOS

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naują Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime:*

www.lrs.lt/; www.lrp.lt/; www.lrv.lt/; www.siauliai.lt/; www.lvzs.lt/; www.vkontrole.lt/; www.lmt.lt/; www.lygybe.lt/lt/; www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai; www.vlkk.lt/; www.plbe.org/; www.pljs.org/; www.vsd.lt/; www.prokuraturos.lt/; www.stt.lt/; www.kt.gov.lt/; www.ekgt.lt/; www.oecd.org/; www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_k=1&p_r=3829; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; www.sveikatostaryba.lt/; www.pazinkvalstybe.lt/; www.lietuva.lt/100/; https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15781&p_k=1&p_t=165098; www.ec.europa.eu/commission/index_lt; <https://mo.lt/>; www.teise.pro/; www.vrk.lt/; www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt; www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai; <https://www.rinkejopu.lapis.lt/>; <https://kaunas2022.eu/>; <https://bienale.lt/2019/>; <https://www.lt72.lt/>; https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt; <https://www.who.int/>; <https://koronastop.lrv.lt/>.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Tautvydas (istorijos ir politikos magistras, muziejininkas, istorijos ir paveldosaugos bakalauras), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė, edukologė, lektorė, visuomenininkė), Tomas (edukologijos mokslų daktaras, docentas, mokslinių publikacijų autorius).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

*Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt*

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai Vilniuje ir Šiauliuose:

*Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;
Tautvydas Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. tautvydas.elijosius@lrs.lt;
Rita Virbaliėnė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt;
Tomas Butvilas (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. tomas.butvilas@lrs.lt.*

Socialiniai tinklai:

<https://www.facebook.com/stasys.tumenas>

<https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>